

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De usufructu legato

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](#)

De usufru.legato.

singulis annis.b.d. et mirabilis.l. Dicit h[ab]et q[uod] ppetuā p[ro]fitationē q[uod] v[er]o finia centū annis sicut v[er]o fructus". Quidā dicit q[uod] sic. Alii q[uod] nō: vt i[n] glo. p[ro]p[ter]a. Quid sit notorium dicā.j.ti.i.l.si v[er]o fructus.

C De v[er]o legato.

Dictum ē.s.ti.pxi.l.i singulos q[uod] legatū v[er]o fructus" ē simile legato annuo. ideo post precedentē titulu[m] ponitur iste titulus. Querit glo. in quo differt iste titulus a ti. de v[er]o fructu. R[es]ponde vt in glo p[ro]p[ter]a.

Ex. l. sequenti.

An seruitus dicatur i[n] bonis nostris: ibi. Op. q[uod] Et que sit ratio q[uod] seruitus seruitutis esse non potest: ibi. H[ab]is premissis.

Eiusus. Usufructus seruitutis rea-

lis nō potest legari vt p[ro]p[ter]e p[re]stetur: s[ed] p[re]stabitur p[er] p[ot]est. b.d. et diuiditur in tres partes. Primo p[ot]est vnu dictū. Scō r[es]ponde tacite obiectioni. Tertio ponit q[ua]dam p[ro]positio circa p[re]dicta. scō ibi: nec erit. tertia ibi: s[ed] incerti: et gl. nra et doc. q[uod] scribunt h[ab]et legūt. l. infam in eo q[uod] habet seruitutē realē in fundo alterius et legat v[er]o fructus illi seruitus. No. tex. ibi q[uod] fructus et. Itē no. tex. ibi q[uod] id neq[ue] in bonis. Op. et v[er]o q[uod] fructus fructus possit constitui: vt. s. de ser. ru. pd. l. iij. et. l. p[er] quē locū. s. cōia pd. l. q[uod] p[er] certā. So. ille qui h[ab]et fructutē nō p[ot]est constituere v[er]o fructus vel aliā seruitutē. s[ed] q[uod] h[ab]et fundū seruentē p[ot]est cōcedere fructutē tibi. nō tñ q[uod] illa seruitus sit seruit[er] fructutis: s[ed] ē alia fructus habita a fundo nō ab illa fructute. Op. dī hic q[uod] fructus nō ē ex bonis nec ē bona. Cōtra: imo semp[er] ē extra bona: q[uod] debet[ur] nobis fructutes i[n] p[ro]p[ter]o alieno: vt. l. vti frui. in f. s. si v[er]o fructus. p[er] So. expone nō ē extra bona nostra hoc ē q[uod] ipsa seruit[er] sit p[ri]metas aliena: l[et]i re aliena fundetur tñ nō est proprietas alterius. Op. q[uod] sit in bonis: quia id est i[n] bonis cuius habemus actionē et exceptionē: ut. l. rē in bonis. j. de acqui. re. do. Dicit glo. nō dī eē in bonis dupli[ca]tio de cā. p[ro]mo q[uod] nō p[ot]est alienari p[er] se sine fundo nec posset alienari ei q[uod] nō haberet fundū: ut insti. de seruitu. s. iō aut et. l. si in aliena. s. i. j. de v[er]o fructu. Itē alia rōne nō dī eē in bonis: q[uod] sicut manica q[uod] accedit vesti dī nō eē quia effecta est accessio alterius. ita fructus non dī eē i[n] bonis: q[uod] dī eē accessio alterius. accedit. n. p[ro]p[ter]o: vt. l. eu. q. j. de v[er]o fructu. et. l. rē mixtura. e. n. tñ largo mō sumēdo p[er] sumitur in. l. rem i[n] bonis. bñ dī eē i[n] bonis. Dicit hic q[uod] fructus fructutis eē nō p[ot]est. mō q[uod] p[ro]p[ter]e istud. Dicit glo. q[uod] pbatur argumentādo a toto sic. q[uod] fructus p[er] intellecta in abstracto nil est nec h[ab]et aliquem fructū: ut. l. videam. s. de v[er]o fructu. Itē considerādo eā p[er] est in cōcreto. hoc ē in loco frumenti nō p[ot]est v[er]o fructus q[uod] locus seruiens nō ē in dīo eius q[uod] cōstituit seruitutē. ita dicit glo. Querit glo. quid vult dicere gl. duz dicit argumentādo a toto. Dicit glo. argumentāta a toto s. integrali. Pe. s. imo dī dicere argumentādo a toto v[er]o. p[ro]b[are] hic argumentāta negatiue. sed cu[od] arguit a toto integrali nō sequit[ur] argumentū negatiue h[ab]et logicos ergo et. exēplū si dico nō ē domus nō sequeret[ur] ergo nō ē paries l[et]i sequit[ur] affirmatiue: q[uod] si dico domus est bñ sequit[ur] ergo paries est. Sed argumentū a toto vniuersali seqit[ur] negatiue: l[et]i nō affirmatiue. exemplū si dico nō ē aial: sequit[ur] ergo nō ē bō. s[ed] affirmatiue nō seqit[ur] aial ē. ergo bō ē. Evidete dīi nō ē v[er]o quod hic dicit Pe. q[uod] argumentāta a toto v[er]o q[uod] nullum ē totū v[er]o: imo ponimus quādā seruitutē individualiā quā si q[uod] h[ab]et nō potest legare eiusdē seruitutis fructutis. sic logmūr in particula[re] accipiēdo seruitutē. put ē in abstracto vel. put ē in cōcreto. Quare dic q[uod] glo. vult dicere argumentāta a toto. i. a toto vel ab oībus partibus sufficienter enumeratis et sic a sufficiēti divisione. et hec ē v[er]itas. Sumus expediti de lec. glo. et doc. Istal[et]. salua reverētia glo. et doc.

nō p[ro]cedit in. Ista. nā nos si legimus istā. l. q[uod] ille legat seruitutē cui seruitus debetur. tunc remediu[m] positum per iurisconsultū in f. l. erit falsum: quia ille qui h[ab]et seruitutē non potest seruitutē alii cōcedere aliquo modo. casus est in. l. ex vico. de ser. ru. pred. nisi hoc faceret permittente dīo fundi seruitutis: vt. l. cum eēnt. in f. et ibi no. gl. s. de ser. ru. pred. Unde. lec. ista non videtur procedere nisi sustinendo gl. dicamus et forte nō male. q[uod] istud quod dicitur q[uod] heres debet dare facultatem agendi vel seruitutē cōstituere. faciat hoc redimendo hoc a dīo fundi seruentie alias ista lec. non potest sustineri. Sed certe etiā istud dictū non est tutū. nā cum legauerit v[er]o fructus resp[on]su illius iuris quod habebat si de illo iure non potest dari heres non cogitur redire: vt. l. quod in rerū. s. i. s. de le. i. et. l. si v[er]o. C. de leg. ideo ista lec. non placet. Legamus ergo alio mō ut tota ista. l. loquaf in dīo alicui fundi qui legat v[er]o fructus iure cūdi per suū propriū fundū dicit iurisconsultus q[uod] non potest fieri: quia seruitus seruitutis et hoc dicit in prima pte. scō parte pone casu s[ic]. Contra cū seruitutes sint in bonis ergo et. R[es]ponde iurisconsultus q[uod] ista seruit[er] nō ē in bonis nec ē bona imo nō est in rerū natura: q[uod] qui h[ab]et fundū propriū nullaz ibi seruitutē h[ab]et. Tertia pars est clara et sine scrupulo procedit et de necessitate sic dī intelligi. Et pro de cōratio[n]e. l. op. q[uod] ē ille cui debet seruit[er] possit eā legare. q[uod] potest pignori dare: vt. l. si ānue. s. de pign. Glo. p[er]ma illi. l. ponit duas lec. p[er]mo potest pignori dari via a dīo vel ab eo cui debet via in eo q[uod] dicit a dīo bñ dicit. s[ed] i[n] eo q[uod] dicit vel ab eo cui debet via male dicit: et hoc tenebat. L. me audiēte. His p[ro]missis q[uod] q[uod] ē rō et seruitus fructus ē nō p[ot]est. R[es]ponde sm casu quē posui seruitus seruituris nō p[ot]est ē: q[uod] seruitus nō ē frumenta. Itē sm casu glo. nō p[ot] ē fructus seruituris et ē v[er]o p[er] l. cū eēnt. in f. s. de ser. ru. pd. et tunc sunt due rōnes. vna ē i[n] gl. q[uod] aut p[er]sideramus eā i[n] abstracto aut ē cōcreto: ut. s. dixi. alia rōne assignat Gl. v[er]o fructus fructutis ē nō p[ot] q[uod] sunt sub diversis generibus seruitutū. trijs inspecta tā origine q[uod] effectu. Origine q[uod] fructus realis nō p[ot] p[er]stitui nō h[ab]et p[ro]duz: ut. l. pdii. s. cōia pd. s[ed] usufructus sic. Itē effectu q[uod] p[er]dialis ē idividua: s[ed] p[er]sonal nō ē idividua: ut. l. i. s. si usufructus ē. ad. l. sal. ergo ista talia trijs nō p[ot] ē circa idē. ita dicit old. et bñ. tñ ista rō nō p[er]cludit nisi q[uod] usufructus fructus ē nō possit. S[ed] non ē general ad id q[uod] dī fructus seruitutis ē nō p[ot]. Quare dat alia rōnem: q[uod] seruit[er] est q[uod]dam qualitas nō aut substāria: ut. l. q[uod] aliud. j. d. v. sig. cū ergo q[uod]litas non possit ē sine subiecto: ut. l. i. s. de usufru. de necessitate p[er]cludit q[uod] seruitus fructus ē nō p[ot] sicut non potest esse qualitas qualitaties: q[uod] req[ui]rit substāria aliquā i[n] qua sit. de quo dixi plene i[n] me vius. s. de le. ij.

Omnis ope. Ista l. ponit tres dīias iter legatū opaz et legatū v[er]o fructus. Op. glo. insti. de acqsi. p[er] arro. circa pn. So. ibi logf de opis liberti. h[ab]et de opis sui. Op. 3 hoc. s. de ope. ser. l. v. Gl. respōdet q[uod] ibi dī legatus usufructus subaudiit et plus. Querit glo. quot sunt dīias iter legatū opaz et usufructus. Nos haberis hic tres. alias dic ut. l. ij. s. d. ope. ser. Quero q[uod] ē rō dictarū dīiarum. Vide unā rōnem i[n] l. locu. s. proprietarius. s. de usufru.

Omnis quoq[ue]. Querit glo. utrū h[ab]et possit locare operas suas i[n] perpetuū. Et remittit ad notata in. l. iij. s. ne tñ. s. de usufructu. et. l. antiquitas. C. de usufru. et ibi p[er] L. et no. insti. de usufructu. s. ne tamen.

Sufructus. Non potest quis ab eo casu icipere quo debet extingui. b. d. concordat. l. ticia cū

moriatur. s. de usufru.

C Si cōe dat officiū alicui p menses sex incipi endo a kalendis futuris l3 cōe nō p̄misiter exer ceri nō p̄t petere ut p̄ alios sex menses officium conferatur sed potest petere interesse.

I mīhi usufructus.

Hec est bona.l.in obligationib⁹ faciēdi q̄n defit posse fieri petif interesse. h. d. ista.l. s̄ qua.l. facio magnū festuz. j. de v. ob. l. stipulatio nes nō diuiduntur. in. ix. q. no. tex. ibi peti qdem t̄c. **C** Op. de. l. questuz. s. de usufru. vbi dic̄t q̄ petitur usufruct⁹. So. expone usufruct⁹. i. esti matio eius vt ibi no. **C** Itē op. q̄ usufru. possit peti quia possum petere fruct⁹ vt consequar in teresse: vt no. in. l. i. prin. s. de act. emp. t. l. i. j. S. item si in facto. j. de v. ob. Ego dico in. l. stipula tiones nō diuiduntur. cū tracto qualiter petatur i teresse: q̄n ex ipsa facti narratione nō ē notoriū factum nō posse fieri de cetero: tunc p̄cedit illud qd̄: q̄ possum petere factū vt ḡsequar iteresse vt si ei q̄ mīhi debebat scribere librū ē amputata manus: si enī peto scribi librū ex serie libelli non apparet q̄ sit amputata manus: s̄ q̄n ex illa narratōne ē notoriū nō posse fieri postea vt hic: qa dico q̄ tali biennio debebat dare usufruct⁹ nō ne cessitate petet iteresse vt hic: t̄ si dicis q̄ ista lex nō facit ad materiā illā. nā ille q̄ tenet ad usufru ctū tenet ad dandū: ut. l. i. j. S. dare. s. de usufru. ergo hic loq̄ in obligationibus dādi nō facien di. So. hic loq̄ in quo ante q̄ quis det seu ḡstitutus tenet ad dandū: s̄ eo ḡstituto te nef ad patientū: ut plene dixi in. l. i. j. de v. ob. Sed i vltimis voluntatibus adita hereditate ē ḡstitutus usufructus. sola ergo remanet obligatiō ad patientiā: ut no. C. de usufru. l. corruptiō. ergo t̄c. Ultimo no. b. si aliq̄s ē electus potestas pro. vi. mensibus incipiens a proximis ha lendis: t̄ sic p̄ cōmune stet quominus ille exerceat officium sex mēsibus: nō potest petere q̄ ex erceat officium sex mensibus. nā p̄t petere iter esse ut h: quia aliud est officium istorum sex men sium aliud aliorum. dixi anno in. l. si ita stipula tus eset abste. j. de verbo. ob. Ex. l. seq.

C Famulus infirmus an debet habere salariū o. **Dere testamento.**

Ista.l. p̄slegtur duos casus df h q̄ ope cedunt a die petitionis. s. j. de ope. l. l. si quis hac lege. S. iudicium. t. l. cū patronus. in pn. Bi cit glo. ibi de operis certis. hic de incertis. **C** Se cūdo op. q̄ opere cedunt a die mortis testatoris sicut cetera legata exceptis qbusdā: vt. C. b. cad. tol. S. in nouissimo. So. opere interesse dicuntur cedere q̄tum ad hoc vt sint in obligatione a die petitionis ut h. t. l. interdū. j. de v. ob. ob. in pn. s̄ q̄tum ad trāmissionē cedunt a tpe mortis p̄ bas in. l. i. j. S. e. ibi opere transferunt ad heredē. s̄ regula ē. q̄ ēt legatū puz. q̄ transmittit ad he redes cedit a die mortis: ut. d. S. in nouissimo. **C** Ultimo ista. l. fac ad. q. q̄n famul⁹ iſfirmat an debet habere salariū. Hic def q̄ sic q̄si dñō p̄ reāt ope. de hoc est glo. in. l. de arboribus. S. de illo. S. de vuf. ueritas est in ſtriu: ut. l. i. vno. S. item cū quidā. S. loca. t̄ ibi not. Nō ob. hec. l. qa iſte tractabat de lucro. merito p̄p̄ infirmitatez p̄dit lucrū. nō autem dñ pati dānum. i. dare salariū tpe infirmitatis: ut dicit. S. item cum quidam. Ex. l. sequenti.

C Annū legatū factū ciuitati an ita finiaſ cē tum annis sicut usufructus.

Iusufructus. **C** Que

rit gl. vt q̄ alijs mōis finiaſ q̄ cursu tpi centū an nox. Glo. q̄ sic videlicet nō vtēdo vel si ciuitas strātu patiat: ut. l. meius. S. f. S. de le. i. l. si usufructus. **C** Querit glo. an idē sit in ānuo relicto ciuitati qd̄ in usufructu vt finiaſ cētū annis. Ro. q̄ nō: ut no. in. l. annua. t. l. annua. in. fi. t. l. ante pe. s. t. i. Hu. dicit idē q̄ i usufructu. allegat. l. in singulos. s. t. i. vbi sicut morte finis usufructus: ita t̄ annū relicto. Hac. q. habes in. l. pe. s. t. i. t. l. annua. e. ti. Sz puto op. Hu. verā. pbo iter usufructū t̄ annū relicto ē similitudo nisi i his in qbus expressa dissimilitudo apparer ergo t̄c. Nō ob. l. annua. t. l. annua. in. fi. t. l. antepe. t. l. pe. s. t. i. q̄ dicunt ppetuo deberi: qa intelligo deberi ppetuo. i. vſq; ad centū annos qd̄ ē longissi mu vite tps: vt. l. f. C. de sac. san. ec. Sed an idē i ecclēsia. Rūdet gl. q̄ sic. Idē no. in. l. an usufructus. s. de usufru. **C** Ultimo gl. op. de. l. hereditatum. j. ad. l. fal. dīc vt ibi.

I ab eo. **L** Legatū caducū vel

quasi remanet apud heredē cū onere suo. b. d. **C** Op. C. de cad. tol. S. in primo. So. ibi i. pno scripto. hic in caduco vel quasi. **C** Op. s. t. i. l. ticia. in princ. t̄ de ali. le. l. stichus. S. i. So. ibi legatū icepit i pso na legatarij t̄ finitū ē fm eius dispositionem t̄ legati naturam hic vero in persona legatarij nūq̄ incepit. dixi in. d. l. ticia.

Ex. l. sequenti.

C Cum testator dicit q̄ valeat iure testamenti t̄ codicilloz copula resoluif in disiunctam. Et cū testator dīc q̄ substituit vulgariter pupillariter t̄ per fideicō. electio est substituti qa directa t̄ si deicōmissaria ēē nō p̄t. itē cū dicitur i instrume to pcuratore factorē t̄ nūciū resoluitur copula in uel qui procurator t̄ nūciū esse non p̄t

I ticio. **L** Oiunctio posita iter

tur in disiunctiū. l. b. d. t̄ est no. casus te ne bñ menti. Et p̄ hāc. l. dicit doc. q̄ si testator dīc valeat iute testi t̄ codicilloz illa copula t̄: re soluit in disiunctā vt dicamus vel iure codicillo rū: vt. l. f. t̄ ibi no. C. de codicil. s̄i si testator dīc substituo vulgariter t̄ pupillariter t̄ p̄ fideicō missuz. nā nō p̄t simul t̄ semel ēē directa t̄ fidei missaria īō erit electio substituti quā velit eligere directā vel fideicōmissariā. ar. huius. l. t̄ ē tex. j. ad trebel. l. recusare. S. ticius. t̄ ibi dixi. Itē dicit īstrīm. pcurationis ḡstituit pcuratore t̄ factorē t̄ nūciū spālem nō p̄t ēē nūciū t̄ pcurator si mul: qa pcurator ḡcipit vba in psonā suā: nūciū in psonā dñi: t̄ sic erit pcurator vel nūciū put sibi placebit ut h. Item facit ad. q̄. q̄i testator reliquit uxore dominā t̄ usufructuā ut deat intelligi q̄ habeat dominium plenum uel usufructum ut hic. sed de consuetudine aliud in uxore seruat: vt. l. i. t̄ ibi no. C. si secūdo nūciū. t̄ plene dīt in. l. ticia. in. fi. s. de le. i. j.

Ibitatiōis questio

Sed quō possibile est q̄ habitatio de beatur in pncipio anni. nōne bñ cāz ḡtinuā t̄ suc cessiuā p̄ totū annū. ergo in initio non p̄t dari: ut. l. itē q̄rī. S. q̄ iplo. S. loca. Huius timore dīcit glo. q̄ ista. l. p̄t loq̄ quādo ipsa habitatio est relicta. alio modo q̄n pecunia p̄ habitatione relinq̄ fm primā lec. respondeo ad ſtriu q̄ de bef in initio q̄tum ad hoc ut inspicias si legatu rius est capax: ut. l. i. singulos. t. l. cū i annos. s.

d. I ticio.
s. Et vīo
no. per
bart. t̄ doc. i
l. i. in prin. b
iust. t̄ iur.

e. C Procu
rator simul.
facit ad nor.
per bar. in. l.
multum. S. i.
si quis al. vel
fi. t̄ ibi bal. i
vī. col.

f. C Ad. q. t̄
vide ad hoc
bald. in aue.
hoc locum. i
fi. de secun.
nup.

kk. iiiii

a **E**gatūm. d^z querti. an relicta ad vnu vsum possunt querti i alii vsu
in casu singularissimo. no. l. fi. et qd ibi no. dixit bar. j. de ope. lib. et
adde q no bar. i. l. pater. s. tusculanis. de leg. ij. et b faciut ad. q. bal.
qdā villa habet ab ipatore imunitatē pcessam ex certa sciētia q no tene
ref soluere collectā aliquā p ciuitatē suā iponēdā excepta ea q iponere
cā aqduct^z
q ē pulegia

q̄ e p̄uilegia
ta. i. de ruis
ad fi. acidit
q̄ ciuitas ipo
suit collectā
p̄ stipēdiari
is tandē fla
tuit illā colle
etā querit in
aq̄uacū q̄
rif an villa
teneak bald
arguit p̄ t̄
i. c. i. S. quēti
culā i vi. q. d
pa. iura fir
finaliter de
cidit p̄siderā
da v̄ba. aut ē
nou⁹ mod⁹
ſz non noua
obligatio: z
imunitas p̄se
uerat. aut est
noua obliga
tio z nouus
modus: t̄ t̄c
secus. Et ad
materiā qua
liter fiat con
uersio in ali
quē piū v̄sū
vide bal. i. d
l. in pe. col.
C. d̄ p̄di. ob
cau. z in. l. si
qs ad decli
nādā. C. de
epi. z cle. ple
nissime per
Imo. p̄ bar.
i. l. i. S. de cō
di. ist. z facit
qd no. bar. i
i. legata. h al
leg. d̄ adimi
re. z ista ma
teria qualif
stelligaf v̄d
no. bal. i. l. i
i repe. de fa
ſā. i. xvij. col.
z adde quod
bal. i. auč. in
gressi. i. vlti
col. de fa. tā
ec. tenēdo 2
bar. i. tracta
tu minorica
zū dič q̄ ista
i. fallit i reli
ctis factis
mēdicatib⁹.
Et adde qd
relictū factū
pauperibus.
pōt idistictē
expēdi i fa.
bricā paupe
ris ecclēsī:
qa appella
tione paupe
rū venit ec
clēsia. l. oēz
z ibi bal. i. l.
col. de epi. z
cle. qd bñ no
z idē bal. i. l.
si qs ad deli
nā. i. ij. col. e
ti. p̄ io. an. in

ti.i.nō aut ut possit p̄stari i initio anni. Sz s̄m se
cundā lec.est claz.tamen v̄ q̄ debeatur q̄titas
eo tpe^l q̄ soluis p̄fio nō i initio:vt.l. nec sel.s.
si i habitatiōe qñ di.le.ce. Huius timore qdā di
cūt hāc lec.nō eē verā sz ego dico eā eē verā:qa
initiū cuiuslibz āni inspicif quo ad cessionē diei n̄
aut q̄tu ad solutionē vt i ſ̄rio.ſile.j. e.l. sempro
ni. C Quero sz primā lec.qd si legatari" dece
dat ifra annū:an trāmittat habitationē illi" an
ni ad b̄fdes. Ut q̄ sic:qa iā cessit dies. Cōtra
riū puto qa habitatio morte extiguit sicut vſu
fruct":ut.l.cū antiqtas.C.de vſufru.sz vſufruct"
relictus i singlos ānos morte extiguit:vt.l.si cū
i ānos.i p̄n.z i f̄.s.q.mo.vſuf.amit.sicut ergo si
eēt habitatio relicita p̄ toto tpe morte extingue
ref:ita si sit relicita i singulos annos. Nō ob.qd
b̄df q̄ cedit dies legati:qa ē vez q̄tum ad hoc
q̄ capacitas z incapacitas inspicitur i initio:nō
quo ad transmissionem.

Eres. Nō p̄t heres tollere edi-
ficiū positum in re cuius
est alterius vſufructus eo inuito. b.d.

Um usufructus.

CQuero q̄ ē rō diversitatis iter lega-
tū vſufructus & vie. Rñdeo q̄ legatū vie dʒ esse
ppetuū: ut.l.iii. s. de ser.iō nō recipit itermissio-
nē: sec⁹ i vſufructuario. **C** Itē op.de.l. si fu⁹. s.
de aq̄ plu.ar. So. ibi facta fuit 2cessio separati⁹.
s̄z hic simul & semel fuit facta 2cessio alternati⁹.
iō ibi sunt plures seruitutes. hic nō est tñ vna.

d **Uos separati.** Si b̄is
duob' isolidū s̄m defūcti volūtātē cuili
bet tenet ad id quod sibi deficit. b. d.

Aminas. Op. s. ti. i. lega-
tū. ubi ḥba quoad.
et donec ānuū legatū iducūt. So. dicit

**dy. ibi loquis i legato diuiditio b i legato idiu-
duo: ut. s. e. l. cu vſufructus. et i o aliud eet i vſu-
fru. si lego vſufructu q ad uines na itelligif re-
lictu singul anis: ut no. i. d. l. legatū. et i o si relin-
qf vxori donec honeste vixerit v relictū qd an-
nuu: et hoc induxi ad. q. in. l. ticia. s. fi. s. de le. ij.
Qui duos. Si cui legal fruct fun-
di debet via p aliu fun-
du testatoris et alteri legatū. b. d. tenet ergo be-
res constituere viā legatario vſufructus p retētio-
nē. **C**Op. s hāc l. de l. suu filij. s. fi. s. de leg. i.
vbi h̄s cogif emere nō a legatario gratis exige
re. so. illa ha ē q illā itelligam? s istā vt dicam?
redimere. s. per retētione vel incerti ḡditionem.
CQuero si legatur pprietas an dʒ prestari uia
De hoc in. l. iij. s. si loci. j. de adi. le. examinabo
. j. ti. i. l. i. ubi est sua materia.**

CLegatū factū p missis canēdis i aliū usūz dī
querti si loc' ē iterdict': ibi. Et p h'. Et p quos
debeat fieri quersio legati i aliū usū: ibi. Quero

Egatū ciuitati. Relic-
ad opus illicitū dī querit ad opus licitū de cō-
ctum

ti.p io.an.in
ti.d istr.edi. §.nūc ḫo aliqua.i addi. q icipit pone casuꝝ. ADDE an lega
tū i vnu vsuꝝ possit i aliu usu ꝑuerti bal. 2 si. lxxv. iii.vol. 2 si. lxvii. iii.li.
C In aliu usuꝝ. et adde qd no. voluit bar. p istu tex. i. i. d sa. s. ec. i. li. q.
b pñ. videlz q relictu factu diuini p aia valz h ꝑuertif i aliu vsuꝝ piu per
istu tex. ex q iserf q si comissarij ad eligēdos paupes elegerūt diuites in
ter quos fecerūt p aia distributione q valcat electio h bona sint ab eis

auserēda p ep̄m t quertēda ad piā cā. qb no. t an possit semp relictum
querti i alia piā cām similitē vide bal. i. l. si qs ad decili. de epi. t ele. in. iii.
col. t hec limita nisi i casu i quo fieri nō possit testator quidisset q̄ ap̄
heredē remaneat ut no. dicit bar. i. l. liberto. s. lucius. s. ti. i. qd si testor
iussit distribui cētū p male ablatis: t reperit q̄ male ablata nō sunt cētū

sensu partiū: secū si ad opus līcītū fuerit relictū .b. d. cū. l. se. C Op. t vī q̄ ciuitas dēat b̄re libe re nec debeat queri i aliū usum: ut. s. de cō. isti. l. i. t. l. 2ditio. t. l. si filii. Dicūt qdāz pdicte. ll. loquūt i 2ditioē ipossibili. H̄i mō ipossibili qui modus uitiaret legatū totaliter. h̄ fauore reipu blice ualet t i aliud opus queri: t i hoc uerti fauore reipu. t iō repbēdunt gl. ista q̄ dicit q̄ res publica nullo fauore uti. Elidetis id qd̄ dicūt qñ mod̄ apposit̄ ab iūtio ē ipossibilis legatu: t iō ipo iūt nullū. n̄ ē uez simpli: h̄ regrit magnā di stinctionē quā pōit gl. i. l. codicall. i. pn. s. d. le. ij. Quid ergo dicem⁹. R̄ideo q̄ h̄ respublika nul lo unif p̄ulegio ut dic̄ gl. Nec. ob. l. i. t. l. 2ditio p̄ q̄. ll. vī q̄ respublika h̄ sit deterioris 2ditioē q̄ ali⁹. nā qñqz testator adjic̄t modū uel 2ditio nē ipossibilē ob aliquē finē līcītū t honestū t te si nō p̄t ipleri eo mō q̄ dixi queri i aliū usum līcītū: ut h̄ dī i tex. Si nō ad nullū honestū finē 2ditionē apposuit nullo mō dī ipleri ut i. ll. h̄ijs t sic respublika n̄ uti aliquo p̄ulegio. ita dixi i. l. i. s. i. s. d. 2di. isti. Et p̄ hoc dixi q̄ si testator reliqt cētū p̄ missis canēdis q̄ missē n̄ p̄nt cātari pp̄ iterdictū. illō reliqt dī queri i aliū usuz: ut ē casus h̄ t idē i s̄tib⁹. testator reliqt unū podere ut ibi unū mōasteriū 2struaf: qd̄ tñ de iure ibi cō stru nō l̄z: tūc dī conuerti i aliū usuz piū: ut hic. Quero p̄ quos dēat fieri queriō ista i aliū usū Et vī q̄ ad uolūtate eoꝝ qb̄ relinqf t h̄duz: a qb̄ debet ut h̄. i eo qd̄ dicit: q̄ fiat a p̄matib⁹ cī uitatis: hoc ē ab eis q̄ regūt ciuitatē cui ē reliqt adhibitis b̄r̄dib⁹. In h̄iū vī q̄ dēat fieri aučitate p̄ncipis: ut. l. legatū. j. d. admi. re. ad ciui. pti. R̄ideo qñqz relinqf ciuitati ad usum illicītū q̄ n̄ p̄t celebrari: t tūc ipē ptes p̄nt quertere i aliū usuz ut h̄. Qñqz relinqf ad aliquē usuz q̄ p̄t cele brari ibi: h̄ illa pecūia n̄ sufficit t idē q̄ p̄t quer ti i aliū usū p̄ eosdē: ut. d. l. legatū p̄ pn. Qñqz pecūia ē sufficiēs ad illū usuz līcītū: tē i aliū quer ti n̄ p̄t sine aučitate p̄ncipis: ut. d. l. legatū. i. pn. t ex d̄ reli. do. c. i. circa pn. i. cle. pdicta ḥva nisi te stator exp̄sse dixit q̄ illo nō facto reuertaf ad he redē: vt. j. l. ppi. t. s. ti. i. l. liberto. s. lucius. t ibi no. t hec tene bñ mēti: qa quotidiana sūt. nam quotidie relinqf fratrib⁹ aliquid p̄ uno calice ul̄cappa. Ex pdictis habetis an possit cōuertere i aliū usū t si usus ēt illicīt⁹ an poss̄ queri d̄ p̄sēsu partiū. als req̄ris licēta sumi pōtificis: ut. s. dixi C Quero qd̄ si partes n̄ p̄nt eē cōcordes i hac trālmutatōe. R̄ideo index erit medi⁹ cui⁹ aučte trālmutabif: ut. C. d. nu. l. i. t. l. i. cōuentiōe. q̄ ma gis fauebit uolūtati ei⁹ cui relinqf: ut. l. legatū. ḥ. si nō ples de admi. re. ad ciui. pti. t ar. q̄ satis. co. l. d. die. i. pn. Itē l. istā allego q̄ arbitrator tpe arbitrāmēti dī partes regrere. dixi in. l. si q̄s ar bitratu. j. de ḥ. ob. C Quero an qñ executores ultimaz uolūtati uēdūt bona sua ex dispositiōne defūcti dēat requiri heres. Nec. l. facit q̄ sic dicam in. l. alio. de ali. t ci. le.

^q **Eidā predia rei:**

Danc.l.examinaui. s.l.prop.

mittas. et qui possit episcopus in alium usum commutare vel augete. uide pulchre bal. in l. i. in xl. col. C. de his que pe. no. et in pulchra. q. bal. i. l. ab eo. in fi. C. de fideicō. Et an relictum pro virginibus maritandis pos sit distribui inter uirgines ingredientes monasterium bald. q. non in auē. nisi. ad trebel. et hic etiam adde Jo. an. de instru. edi. s. nunc vero alic. ua. in antepe. charta. in uer. quid si testator.

ADDE am
cū legata fuit
male distri
buta possit
epo illa aduo
care et pe. de
anch. cōsi. xl
iiiij. et an cuj
male ablata
nō ascēdunt
sumā legata
possit in aliis
usu converti
pau. de ca. cō
fi. lxxv. et an
cū testator
mādat fieri
ecclēsia et ep̄s
nō uult an d
beat iāliā cāz
queri. vide
ro. psl. cccr.

a. I alij et
b. ad itel.
lectum
bui. l. vīd alij
qd p. bal. i.l.
uoluntatis. C.
d. fidei. AD
DE bal. psl.
.ccvii. lib. iii.
b. C. Ego dīci
vide no. bal.
in. l. quotiēs
in. s. in no. q.
C. sam. ber.

c. Xori v
u. usufru/
ct. nō
dz. restitu
An fructua
ri faciat fru
ctus suos an
te cautione
pītā. et addic
bar. et doc. i
l. bac edicta
li. s. bis illud
de k. nup. sa
ly. fortius t3
in. l. i. C. d. u
usufru. q. idez
est si pprieta
rius ignora
uit ut res p
uenerit ad v
usufructuariū
pter bonaz
fidem. ar. l. s
fūdū. z. l. cer
tuz. C. de rei
ue. z. l. s. usu
fructus mes
sein. i. s. qui
mo. usufru.
amit. bal. i. l.
i. o. usufr. z
l. l. i. C. e. ti. z
cū bar. trāfī
et inno. aliaf
imo. c. i. d. pi
l. pe. d. anch.
t3 illam op.
quam refert
C. in. l. iiiij.
.C. de usufr.
v3 an scie
rit le teneri
latidare et n
facit fructus
suos. aut
ignoravit et
talis error iu
ris exequit et
inducit bo
naz fidē quo
ad fructus. et
uice Bar. in
l. iiij. ad fin.
de usufruc.

q. **Uiplures.** Si nō appetet
legatū reddif nulluz. b. d. uide tex. ibi
nō exīte et c. C. Op. d. l. cū pī. s. fi. s. d. le. ij. z. l. s. i
testim. C. de insti. et subst. Dicit gl. so. ut ibi. bre
uiter ibi erat certa psona: l. fines erāt certi. hic
nō erat certa psona. C. Op. s. hāc so. de. l. s. i
q. ticio. S. fi. z. l. cū qdā. s. de. le. ij. ubi ē psona icē
ta et ualeat legatū. So. ibi testator nō fēsit de ali
qua certa psona qd appetet: qd cōmisit electio
nē heredi suo. iō herede nō eligēt debet oib:
qd de oib sensit equaliter nisi heres pretulerit
aliquem. hic vero sensit de certa persona quod
apparet: qd nominationē sibi reseruauit. vñ si il
la persona nō appetet nō valet legatū. facit quod
dixi. l. qdā relegat. j. de re. du.

C. Ex. l. sequenti.

I alij. In dubio dz stari scri
dūmodo de illo nō cōstet. b. d. C. Op.
C. plus valere quod agi. l. i. vbi plus valet qd
agitur qd quod simulate p̄cipitur. So. dicit Ro.
hic actum dicebatur: sed de voluntate non con
stabat: secus si de voluntate cōstaret. Hu. Azo.
et Jo. dicunt contrarium etiā si de voluntate con
stet. Op. Ro. tenet dy. hic et Pe. Ly. et omnes
in. l. cū virum. C. de fideicō. per tex. illius. l. z. l. i
cōdi. j. de cōdi. et de. z. l. quotiens in multis casi
bus. s. de here. insti. C. Op. de. l. z. puto. S. iulia
nus. s. fa. her. So. vt ibi. C. Op. fortissime extra
gl. nōne generi per spēm derogatur: qd genus
per spēm videtur exemptū: vt. l. iuxta. S. codic.
z. S. testō. s. ti. ij. Item per legatū partis eaten
videtur recedere a legato totius: vt. l. cuj qd. C.
de le. ergo cum primo legauit fundū et sic toru
postea usufructū: et sic partē videtur recessum i
eo a legato totius. So. quandoqz vni legatur to
tu3 vniuersale: vt genus. alij legatur ps ut spēs:
tunc generi per spēm derogatur. ratio qd illud
legatum generis verificatur in qualibet sui spē:
qd istud genus aīal cōpetit cūlibet indiuiduo
Quandoqz vni legatur totum intergrale: alij
legatur pars quota non substantial. et tunc idez
ga in parte videtur recessum a legato totius: vt
l. cuj qd. C. de le. ratio qd i partibus remanentib
bus nomen fundi potest remanere ex dispositōe
defuncti vt ibi. Quandoqz legatur vni totu3 in
tegrale. alij pars substantial: vt in casu. l. nostre.
nā usufructus est pars substantial fundi et tunc
in illa parte cōcurrunt. ratio qd usufructu dedu
cto primū legatum non remaneret verificatum
qd non remaneret nomen fundi. probatur. j. de
p. ob. l. qui usufr. et banc ratione ponit gl. s. de
usufr. acre. l. inde nerati. S. non solum. et ita
dicit. O. Ego dīci aliquantulū latius. s. ti. ij. l.
re cōiuncti. in. iiiij. col. et per hoc forte eēt dicen
dum si testator legat vni domū et alij legaret ali
quam partem substantialē domus qua detracta
nomen domus nō remaneret qd in illa parte am
bo legatarii deberent cōcurrere.

I ticio. Ista. l. innuit hic qd in
alternativis electio sit
heredis. Contra in. l. lucius. s. de le. ij.
So. intellige qd hic verba executiva fuerunt ad
heredem directa: vt ibi no.

Atrimonium. No. qd
dicere lego omnibus annis: quod est
dicere annis singul. C. Querit gl. an hic sit lega

tum usufructus. Dicit gl. qd non et bene per ea qd
no. in. l. si quis ita. s. de usufru. dicam. j. e. l. fun
di trebatiani. Ex. l. sequenti.

C. Usufructuarins an faciat fructus suos ante
presitam cautionem.

Xori usufructus.

Hec. l. diuiditur principaliter in duas
partes. Primo loquitur in pecunia fenerata p
defunctū. Secundo in fenerata per heredē. se
cunda ibi non idem seruatur. Item prima diui
ditur in duas. et secunda in alias duas et pate
bit in littera. et hec diuisio suffici pro sumario.
vt dicas. Usure pecunie fenerata per defunctū
quādōcqz currentes debent fructuario cauen
ti: sed si per heredē fuit fenerata a tpe more de
bentur. b. d. C. In v. non idem et c. Iste v. legi
tur duob. modis. primo mō qd pōat vnu casu.
alio mō qd ponat duos casus. et ista est vera lec. et
ipsum prosequor. vos hētis hic glo. duas ma
gnas que tendunt ad positionē casus. C. Que
to an fructuarius faciat fructus suos aī satiſda
tionē preſtit. i. Quidam vt Old. qd non per hūc
tex. Alij qd sic. et ista fuit op. Azo. Ly. tangit. C.
de usufru. l. usufructus et pro op. O. e. gl. s. de
usufr. l. si fur. et j. de usufr. l. si hō. et C. de secun
dū. l. bac edictali. S. bis illud. in gl. super vbo
satisfactione. et C. de usufr. l. usufructus. et s. de
usufru. l. si tici. in prima gl. z. l. vti frui. S. fi. als
l. fructuario. S. fi. s. si usufr. pe. z. s. de. rei ven. l.
ex diuerso. in prin. gl. mag. In contrarium per
Azo. allego tex. i. d. l. bac edictali. S. finaut vtra
qz. So. quandoqz usufructuarius ipse non per
cepit fructus: sed proprietorius vel alius et tūc
fructuario non debet restitut. an preſtitā cau
tionē percepti vt hic. quandoqz percipiunt fru
ctus ab ipso fructuario. et tunc aut heredib. seu
proprietario sciente et paciente. et tunc facit fru
ctus suos. ita intelligo op. Azo. hic positam. et
est casus in. d. S. finaut vtraqz. si vero ipsi igno
rant nec patiuntur tunc fructus suos non facit.
ita intelligo hunc tex. et glo. in contrarium alle
gatā. et tene menti. et sic de facto cōsulū pluries.

Si ortum. C. Oppo. de. l. cum be
res. S. sticus. j. de sta
tuli. So. vt in glo.

Ufructus. Non valet
fructuarius de re cum fructibus resti
tuenda proprietario post mortem suam graua
tur. b. d. Mo. tex. ibi eteniz et c. C. Op. et videtur
qd fructus preteriti non veniant in restitutione
quoquo modo: vt. l. fideicomissaria. j. ad tre.
So. non veniunt in restitutione: sed in quarta
cōputant ut ibi: plene distingue: vt ibi. C. Op.
et videtur qd in dubio debat intelligi de fructu
bus preteritis ut legatum valeat. So. tex. hic so
luit qui dicit impītia lapsus. et sic non credebat
fundum redire cum fructibus ad heredem: et
istam imperitiam presumit hic iuris cōsultus dū
dicit redditus futuri et uel alter. ideo non in
telligit de preteritis: quia si hoc esset legatū et
nullum uel quasi modicū cōmodum haberet.
ut. l. si res. s. de le. i. z. l. qui concubinā. S. q. ortos
s. de le. ij. Sed si assumeremus illam interpre
tationē ut intelligamus de fructibus preteritis
primū legatum esset quasi nullius effectus. si as
sumimus secundam interpretationē et intelliga
mus de futuris legatum secundū erit nullius ef
fectus et ideo in dubio preualet primū legatū:
et illa verba uidentur adiecta gratia dubitatōis
tollende. ar. l. qui mutuam. s. mā.

l. misbi uide
qd absonū nō
esset qd in fru
ctu rerū que
usu cōsumū
tur: qd cautō
ē d. substā
nō nisi ea p
sita dicatur
usufructus co
stitutus: ut
no. Jac. bu
bar-bal. et fa
ly. i. d. l. i. C.
d. usufr. qd in
illis nullo ca
su usufrue. lu
crat fructus la
tida. nō pī
ta. et ita ē cās
i bac. l. qd loq
tur l. pecuia i
usufr. vbo rep
qd usi nō pī
mū pīcedat
distictō bar.
et doc. b: qd
no. qd nō re
perio b ab a
liq dictū nī
rīdeam. qd
heres patien
do usufruc
tuariū pīce
fructus uide
remittere fa
tida. quā sic
expīste renit
tere pōt: ut
no. i. l. i. C. d
usufr. et i. l.
s. e. ti. et i. c.
fi. de pig. ita
et tacite. ar. l.
cū qd si cer
pe. et que no
bar. i. l. qd vo
tis so. ma. itē
ad itellectū
istoz. uid. fin
bal. i. l. ij. in
fi. C. cōia de
le. ubi dīc qd
hūt vā qd ad
traditōez v
usufructus. et u
dicaf cē in el
sentia nō reg
rif cautio vā
si heres nega
ret usufrue
tū tenet ad
fructus. Itē hū
intelligit: ut
no. p. bar. i. l.
i. C. d. usufr.
fruct. leg. in
l. i. i. colun.
ADDE qd cū
decisiōe bar.
trāfīt bal. cō
fil. clxxvij.
i. l. et an de
beat prestari
cautio cū le
gata sūt bōa
mobilita vīd
Federi. cōsi
xvi. et an si u
usufructuariū
nec in morte
nec i uita pī
tit cautioem
et an heres
et possit pe
tere usufrue
tū tpis pre
teriti. uide
pau. de ca. cō
fi. cccx.

a Empio
o nō.no-
sing. &
legatū in dī
em non ce-
dita die mor-
tis quo ad
domini ac-
quisitionē: sed
q̄ ad trāmis-
sionē adde-
glo. & doc-
in.l.s̄ ita sit
scriptū. S.i.
de le.ij. & gl-
bal. & doc. in
.l.s̄ seruusti
cii. S.de leg-
.ij. bal. in.l.
.i.in.iii.col-
C. cōia d.le-
& in.l.s̄. S.i.
e.ti. & est fin-
gu.causa h̄z
imo.in.l.i. b
le.i.s̄ pe.col-
ADDE q̄
p̄fuiuit bal-
consil. cccx-
viii.lt.iii.

b Vero.
q̄ on° col-
lectarū
pertinet ad
fructuarium.
adde bar. in
.l.bis uerbis
S.idē testa-
tor.de le.iii.
& faciunt ad
q̄ de qua di-
x.ō.ti.l. se-
io. S.medico
L. in.l.apd
iul. S.hereo-
de le.i.aliter
intelligit ut
ibi dixi post
imo.

c I. gs.
o dixi q̄
sic.uib
bar. late l.
si mibi et ti-
cio.de vbo.
ob.per Ra-
pha. in .l. si
cui funduo
de condi. &
de. & aliquid
l.d.l.s̄ mibi-

Ex.l.sequenti.
C Usufructus legatus heredi intelligitur de pri-
mo. & an capitis diminutiōe finiat usufructus.

Empronius. Sicut

spes usufructu*s* iā p̄stituti: ita finitur
spes usufructu*s* p̄stituendi. b.d. **C** No. q̄ lega-
tuz in diez statū cedit a die mortis quo ad trans-
missiōem. h̄z quo ad dñi acquisitionē nō cedit ni
fi adueniente die. **C** No. illud q̄d in.l. antiquas
C. de usufru. d̄ si reliqtur usufructus b̄f dī itel-
ligif de p̄mo herede. Idē si simp̄l d̄ deducto
usufru. nō facta mētione b̄fdi: q̄a de p̄mo he-
rede intelligif. casus est hic. t.l. q̄ usufructu. S.i.
.v. hoc ita. S. de usufruc. **C** Quero ego dixi q̄
h̄usufructu perit morte: h̄z an capitis diminutio-
ne spes usufructus pit. hic v̄ q̄ sic: q̄a cōiungit
mortez & capitis diminutionē. Lotrariū puto si
adueniente die fit capax b̄m distinctionem. l.in-
tercidit. j. de 2di. & de. t.l. h̄z & fi in 2ditione. S.
solemus. S. de here. insti.

Si fundus. P̄les giuncti ad unā
portionem uocantur
cū alio disiunct o.b.d.

Ex.l.sequenti.

C Legari illi nō p̄t cū q̄ ē matrimoniu illicitū.
v **Xorimaritus** Q̄d po-
ret idebite solutū repetit. b.d. **C** No.
q̄ illi cū qua q̄s habet matrimoniu illicitū non
p̄t legari: ut. l.ij. j. de his q. ut indig. **C** Op. de
.l. p̄fect. S. de ri.nup. & l.ij. j. de his q. ut indig.
So. Huxor erat sciens ibi ignorans. **C** Quero
a quo repeteſ usufructus. Tex. hoc nō aperit h̄
h̄z p̄to q̄ repetaſ a fisco: ut. l.ij. j. d̄ bis. q. ut id. **C** Ex.l.sequenti.

C Que on era pertineant ad fructuarium.

q **Aero.** Usufructu*r* tenet ad
soluendū collectā & als
p̄stationes. b.d. simile in.l.bacten". S.
de usufructu. **C** Op. gl. de.l. qui cōcubinam. S.
qui hortos. S. de le.ij. Dicit gl. So. vt ibi. Vel
dic vt dicā. j. p̄ximo otrario. Itē op. b.l.pe. S.f.
.S. de le.ij. Dicit gl. So. vt ibi & bene. Dicit enī
illa gl. quedā sunt onera que debent pro haben-
do ip̄o iure fructu*p*ciendorū. & istud onus
nō p̄tinet ad fructuarium vt in cōtrarijs. Quedā
sunt onera que habito illo iure imponunt pro
fructib vel predio vel persone p̄ predio & ista
onera pertinent ad fructuarium vt hic & ista est ve-
rissima solutio. **C** Ex.l.sequenti.

C Usufructu*s* recept p̄curatorio noie an trāffe-
ratur absq̄ cessione. Et an cum quis recepit em-
phitheosiz pro se & noie fratris si frater decebat
ante cessionem vel ratificationē finiatur in cui
personā perinde ac si ip̄e recepisset

I quis usufructu*s*.

Usufructu*s* legato & p̄ fideicōmissum reli-
ctō iſp̄citur potius psona fideicōmissarii q̄ le-
gatarij. b.d. **C** Op. de.l. si q̄s ticio in pn. S. dle.
.ij. So. illud q̄d dicitur i fine & peride est &c. itel-
lige esse uerū si fideicōmissario est facta restitu-
tio sec' si ante fideicōmissum deficeret. & cōcor-
dātie sunt in glo. **C** Item oppo. j. de noua. l. si
usufructus. & sol. ma. l. usufructu. Sol. usufructu*s*
restituif alteri de uolūtate p̄mi defuncti qui con-
stituit usufructu ut hic. in cōtrarijs uero nō resti-
tuitur alteri ex uolūtate dñi. **C** Quero aliquis
recepit usufructum p̄curatorio nomie ticij: ut p̄
iste usufructus p̄stituaf ex persona p̄curatoris
uel domini. Sol. in usufructu qui nō poteſt ce-

di: & in ceteris que non possūt cedi si aliq̄s stipu-
letur p̄curatorio nomine directo queritur domi-
no non ex cessione. casus est in gl. in.l. qui ita. S.
uir. ad tre. & ideo cū icipiat usufructus ex psona
dñi cū psona dñi finireſ. Itē si diceret q̄ iciperet
a psona procuratoris & procurator tenereſ ce-
dere domino: tamē ex psona domini finireſ p
hanc. l. cum. si. **C** Quero aliq̄s recipit fundum
in emphitheosim pro se & nomine fratris sui. mō
ille frater deceſſit ante cessionē ſibi factam ſem
phitheos & ante ratificationem. q̄ritur an ex p
sona illus fratris finiatur ſicuti ſi ip̄e proprie re
cepiff. Dixi q̄ ſic. casus est in ſimiſ in.l. fun-
dum cū mihi uenderes. de ac. emp. & ita de ſcō
per illā. l. determinauſ. **C** Ex.l.sequē.

C Emens fundum a duobus cum pacto de re-
uendēdo. an altero rātū uolente reemere par-
tem emperor teneatur reuendere. ibi. Ultio.

d **Ui v.**
usufru.
ctus fac ad
q̄. idē no.
Bar. in. d.
fi aliam. idē
tenet Wal. i
l. ii. C. d. pac.
inter emp. &
uide Bar. i
confi. incipi.
Ainge. & ali-
quid p pau-
de ca. in con-
filio. cccxi. i
cipi. in r̄pi
nomine amē
in hoc paſſa
duo ſunt p/
pter que nē
& uide rap. i
l. cui fund.
de cond. &
de. & in.l. si
mibi & ticio
de v. ob. sub
dit tamen q̄
fi vnuſ ex
beredibus
vellet totuſ
retinere ſibi
mittitur.

q **Ui usufructus.** Con-
ditioe
sub qua legatū diuidu debet resolu i
pleta pro parte legatuz pro parte resoluif. hoc
dicit no.l. **C** Op. bic dicitur donec ſatisficeret &
iſtud uerbuſ verificatur preſtando ſatisfactionē
ſue ſatisfactionē. cōtra hoc uidetur q̄ requirat
perfecta ſolutionē: ut in aut. ſi quādo. C. d̄ co-
ſti. pe. & l. si rez. S. ſatisfactu. S. de pig. act. Ideo
glo. exponit bic ſatisficeret. i. ſatisfidaret: quia con-
ſtabat de uoluntate defuncri. q̄ de ſatisfactionē
intelligeret. Itē videt q̄ pro dote nō ſatisfidet:
vt. l. i. C. ne fideiu. do. dem. So. bic ſolu. ma. ibi
eo cōſtantē de quo plene dixi in.l. ſi cōſtantē. S.
quotiens. S. ſo. ma. Itē op. ſ. fa. ber. l. iter coh̄-
des. S. de usufru. Dicit gl. bic de equitate: ibi de
rigore. uel ſolue ut ibi & melius. **C** Ultimo op.
q̄ non ſufficiat unuſ ſoluere: ut. C. d̄ diſtra. pig.
.l. unus. S. d̄ pig. act. l. ſi neceſſarias. S. ſi unus.
Repondeo ſm q̄ dicunt doc. q̄ ibi obligatio
ic̄pit a defuncto cui nō proderat ſolutio parti-
cularis. bic uero ſatisfactio dotis erat in condi-
one q̄tum ad legatum usufructus ſepeſt ab
iſp̄ heredibus. & ideo potest diuidi ſicut i alijs
cōditiōbus diuiduis que a pluribus admittan-
tur: ut. l. pe. j. de cond. & de. in p̄mo ſecundo &
tertio caſu. Dicitis uos imo nō ſufficit iſpleri p
parte: quia testator uoluit impleri totam: quia
dič totius dotis ſatisfaceret. R̄ndebo ſic i
telliſi q̄ habeat usufructum totum donec ei ſa-
tiffiat totius dotis. & ſi ſatisfit pro parte nō ha-
beat totum ſed habeat partem. ita uidetur itel-
ligere iurisſoltus h̄z quod tene mēti ad. q̄. Di-
cit ſtatutum q̄ cui nō eſt ſolutum precium equi
debeat dari totum ſtipendium quolibet mense
donec ſibi ſatisfiat. Lerte ſi p̄ parte eſt ſolutum
precium equi pro parte habere deberet de cau-
chata. caſus eſt hic. **C** Ultimo ſacit ad. q. i qua
consului in ciuitate ſpoleti. quidam emit fundū
a duobus hoc acto q̄ teneatur eis fundum re-
uendere infra mense ſi reemere uoluerint: mo-
do unus ex illis vult reemere partem ſuaſ alius
non. quero an teneatur reuendere. Determina-
ui q̄ non. cū enim emptio fuerit facta vno pre-
cio nō teneatur reuendere niſi totū reuendat: vt
l. quod aut. S. fi. t. l. ſe. & l. q̄ ſi vno. S. de in diē
adiec. non enim eſt veriſimile q̄ ille vnam partē
rei uellet ſi aliam non haberet: vt. l. ſi alia. j. de
ſol. Non ob. l. ſi quia hec. l. loquitur quādo cō-
ditio eſt diuidua & apponitur ad resolutionem
alicuius diuidui. ſed in. q. proposita reuende-
re non eſt quid diuidu: ſed diuidu. quod
apparet quia vendi continet rem tradi quod e
qd diuidu: vt. j. de verb. ob. l. ſtipulationes

S qui fundū
istū rex.
allegat bal. &
imo. no. in
l. serui ele
ctio. de le. i.
in. s. fin. &
uide plenius
bar. in. l. qui
rome. s. fi. i.
x. q. d. verb.
obli.

Eneral
g. li. s. v.
xori fir
met regulā.
vitrum exce
ptio firmet
regulam. &
istud intelli
gevit no. p
bar. in. l. nā
quod liqui
de. s. item fi
quis. j. d. pe
nu. le. & vide
bar. in. l. que
stum. s. de
niq. j. de
fun. instr. &
quod dixi in
d. l. nam qd
s. fi. & vide
barto. in. l. i.
in. fi. de re
iur. & idem
ibi qd. & bar
in. l. i. bis. s.
de legi. per
docto. in. c.
quid agen
dum. s. i. de
proc. i. vi. &
vide bonu
ter. in. c. pe
b priu. & vi
de hanc in
d. c. qui ad
agendum.
C Item no
remediu est
q dicat sue
fint venalia
sue no. vnu
luit bar. in
l. nā quod. d
penu. leg.
D Non ve
nit si testator
dicat relin
quo vxori
ola bona q i
domo ba
beo; an veni
at frumentū
quod erat in
domo cā vē
dendi. & vñ
qd no. bar. i
l. diuus. de
vo. dāna. p
bal. i. rub. C.
d. v. fig. zno.
q pecunia n
cederet vn
quā in hoc
legato : qz
semper dicit
tur venialis.
& parata alie
nationi. l. v
korem. s. le
gauerat. de
le. iii. vbi est
tex. no. & no.
bal. l. fi. ad
fi. C. de cō
pen. & no.
bal. in. l. cer.

nō diuidūtur. Preterea res nō assert tantā uti
litatem in parte respectu partis quātum in toto
respectu totius. Preterea si hoc eēt uetus inci
deret inuitus i cōionē qd nō est cōueniēs: ut no.
in si. s. de cōtrahē. emp. l. fundus: expone ut. l. si
aliā. j. de sol. l. nō est qd diuiduū: s. diuiduū.
p. hoc etiā qd no. in. l. certi cōdi. s. si cer. pe. i. gl.
mag. vbi dicis qd uendere est factū l. non meru.
z. p. hoc dico in. l. nā si satissatio p̄tinet aliqd
individuū: ut qa dos cōtinet restitutionē p̄dij n
haberet locuz ista. l. s. h. locuz tm̄ qn̄ dos p̄tinet
certā quātitate pecunie. p. hoc. l. pe. j. de cōdi.
& de. C Ultimo ista. l. facit contra gl. q. ē in. l. cō
diu. iudi. s. cō diuiduō. q. ponit de b̄rdibus
unius em phitheote. de qua dixi in. l. fraudati. j.
de publ.

Ex. s. sequenti.

C Detētatio habz locū traditiōis cuj̄ testator le
gat fundū ei qui nullum detinebat.

Colono. Tene mēti qd qn̄ legatur fū
fundū detētatiōez nō agit ut sibi trādat: qa illa
detētatio hz uiz traditiōis: ut. l. nō solū. s. i. j. de
usuc. s. agit ut h̄s eum liberet: ut hic.

S qui fundum. **Bi**
facta cum p̄petario nō p̄iudicat fructu
ario. b. d. C Oppo. d. l. iul. s. idē celus. s. d. act. ep.
ubi ius qd qs hz remanet tm̄ in illa pte qd debito
ri uenit in ptem. iō huic mulieri d̄ remanere in
ea pte qd b̄rdi obuenit in pte. Dicit Pe. ibi cre
ditor hz ius psonale in fundo h uero ius reale.
& sic respicit totum fundū p̄ individuō iō factū be
redis nō p̄t p̄iudicare. Lōtra hoc dictū pe. op.
de. l. cō diuiduō. s. si debitor. s. cō diui. z. l. cū
in fundo. s. si fundus. s. de iure do. Sol. ibi ille
qd diuisit hz ius diuidēdi ab eo qd habebat ius in
re: utputa creditor cui vides dñs concedere: ut
alienet alienatiōe necessaria: z etiā voluntaria pro
suo debito: ut. l. nō est nouu. s. acq. re. do. & ita
loquitur. s. si debitor: uel erat maritus cui mulier
vides cōcessisse oēm administrationē. & ita loq
tur. s. si fundus. & idē dicerē in. l. nostra: qa si di
uisio fieret cu fructuario p̄iudicaret dñs: qa fru
ctarius hz plenā administrationē in re in qua
hz usufructū vides p̄curator in rē suā: ut. l. i. fi.
z. l. se. j. d. ope. no. nū. z. l. i. fi. z. l. se. s. usufruc
quēad. ca. Predicta stelligo si sit actū noīe suo.
& dñs. als intelligo in dubio qd nomie suo: ut. l. &
magis. j. de sol. Ex p̄dictis distingue utrū re di
uisa remanet ius tertii in pte qd debitor obuenit
vel in toto. aut ius erat psonale aut reale. & si rea
le aut ille cu quo ē facta diuisio habebat plenā
administratiōez aut ti: ut dīpi. s. & ē no. materia.

Enerali. Herba adulatoria
cta nō inducūt dispositiōem. b. d. d ma
teria būius. l. glo. t̄git in. l. peto. in. pn. s. d. le. ij.
ego plenissime expediui. j. de dona. l. ex hac scri
ptura zē.

Filia. Herba a testatore p̄lata debēt itel
ligi: ut aliqd opentur: ut als dispo
sitione reddatur inutilis. b. d.

Ex. s. sequenti.

C Exceptio l. firmet regulā in nō exceptuatis n
tamē illā dilatat ut faciat cōphendi ea que d̄ sui
natura nō cōprehēdunt. Et an legato oīum q
testator hz in domo ueniāt venalia. & qualiter si
gnūm uniuersale recipiat restrictiōem.

Uxori. Legatū generaliter merces & ve
nalia nō p̄prehēdit & p̄sequēs

per spāle generale restrīngif. b. d. C No. ex isto
. s. qd dixi in sūmario. z p. hoc dicit Ja. de are. q
ille qui obligat oīa bona sua nō uidet obligare
que hz uenalia: ut hic. cū si. s. iste. s. nō facit: ut
dicā. z facit. l. cū taberna. in pn. s. d. pig. C Itē
no. l. exceptio firmet regulā in nō exceptuatis
nō tm̄ cā dilatat: ut faciat sub ea p̄prehēdi que d̄
sui natura nō cōprehēdunt. ita vñ h. legauit enī
usufructū oīum que sunt in domo excepto ar
gento. Ista exceptio nō facit ut illud legatum
cōprehēdat merces & uenalia. Itē no. si testa
tor reliquit uxori oīa qd hz in domo non uenit
frumentū qd erat ibi cā uendēdi: ut hic. in. vñ.
idem quesit cū zē. qd tene menti. Sed cōtra p̄
dicta op. qd in legato apponit signū uniuersale
oē. tunc tale legatū nō recipit restrictiōem. l. pe
dicularis. s. labeo. de aur. & ar. le. z. l. iulian. i. pn.
. s. d. le. iij. Sol. fateor qd nō recipit limitationem
nisi eā quā testator facit. unde si testator simplē
religat usufructū oīum rerū suarum fateor qd
oīa cederēt uenalia & nō uenalia: ut. d. ll. sed hic
testator religat usufructū rerū suarū & adiecit qd
domi erāt: que uerba limitāt primū legatū gene
rale: ut. l. ea tñ. s. d. le. iij. vnde hic qdritur d̄ signū
ficatione istius limitatiōis que domi erāt. & rñ
det qd ea que sunt uenalia nō uidētur esse in do
mo. Ista enim limitatio fuit indefinita: nec habu
it signū usl: seculi si haberet: ut si dixisset que do
mi quoquo modo erāt: qa tunc ista limitatio nō
restrigeret. & sic patet qd iste. s. nō facit ad ea que
dixit Ja. de are. ut. s. dixi.

Lucius. Ad expensas factas pro fru
tenetur pro rata. b. d.

Duas. Finita causa finali in legato exti
guis legatus: secus si aliud p̄stat
d̄ mente testatoris. hoc dicit. C Oppo. s. ti. i. l.
liberto. s. fi. & glo. oppo. de. s. filium. s. e. Dicit
glo. p̄babitur eoip̄o qd nō probatur cōtrarium.
Ista sol. videtur contra mentem huius tex. Re
spondeo ergo ad cōtrariuz: quia ibi fuit nudus
minister. hic uero fuit legatarius: ut expresse di
cunt uerba legauit zē. s. in contrario erat dubi
um: unde in dubio presumitur ut minister. Ta
men in solutiōe huius cōtrariū multum dubito
precipe in solutione illius. s. fi.

Heredis. Usufructus surrogatus i
locuz annū legati debet se
qui naturam ip̄ius. hoc dicit secūdūz By. Oppo.
qd immo ad heredem pertineat: ut. l. defuncti. i
prin. s. de usufru. z. l. usufructus. s. qui. mo. usu
fru. amit. Sol. potes intelligere de reliquis an
tecedentis temporis ante mortem legatarii. &
tunc non est contra. sed si intelligis de reliqs
temporis preteriti post mortem legatati tunc
est contra. Quare dicit By. hic usufructus erat
surrogatus in locum legati annui certe quanti
tatis. sicuti ergo si ibi deceſſisset in princ. anni
totum haberet: ita hic in usufructu totum ha
bit.

Usufructum. Qui relinquit
usufructū partis
bonorum potest heres soluere estimationem vñ
rem & onus tributorum pertinet ad legatariuz
usufruc. hoc dicit usqz ad fi. C Oppo. de. l. nō
amplius. s. fi. z. l. se. s. de le. i. So. hec fm illam
debet intelligi.

Ex. l. sequenti.

C Cum uni legatur usufructus rei alteri pro
prietas non derogatur legato usufructus.

ti. in vi. alias
vñ. q. C. lo
cati. s. bene
venit in obli
gatiōe gene
rali. l. cum ta
bernā. s. fi. d
pig. & dñz h
dicitur qd in
legato gene
rali nō ueni
unt uenalia
nisi ad aliud
referri non
possunt: ut in
glo. s. itē cū
quereretur.
& bal. in. d.
rubri. de v.
fig. bene fa
cit. l. fundus
qui locatus
s. de fun. i.
stru. Itē. cō
tra no. h. p
Bar. uidet
tex. in. d. s.
itē cum que
rere. & bal. i.
dicta rub. in
. iij. q. in. v.
significat: s.
adverte qd
bar. h. cē
logtur. nam
aut dico le
go omne ar
gentū: & nō
ueniunt ue
nalia argen
tea. d. l. pedi
culis. aut di
co lego oīa
bōa aut usu
fructus oīuz
bonorū & cō
prehendunt
uenalia: ut
l. quotiens
s. fi. d. usuf.
& in si no
imo. i. l. fi. in
prin. j. d. co
na. iter ui. &
upo.

a Empro-

nio ea q
per lega
tum proprie
tatis nō dro
gatur lega.
to usufru.vi
de bal.in.l.
quotiens.in
fi.C.sa.ber-
et bar.in.l.si
quis seruu
§.si.de leg-
it.e vide ad
bar.b aliqd
per pau. de
cast.i consi-
cxxxviii.in
cip.i xp̄i no-
mine amen-
presati san-
tutus et frā-
ciscus cū fue
rint et. et in
consi.cci.in
cipien.in xp̄i
noie amen-
nito dcō pū
eto obscure
et male for-
mato et.

b Xori vſu
u fructus.
no.istam
l. cōiuncta
glo.in.v. fū
dum.q si le-
go fundum
videor lega
re villaž ibi
positam fm
bal.in.l.i.C.
e.de le. Et fa
cit ista.l.ad
q disputatā
per Richa-
malū q site
stator.reliqt
xori sue vil-
lam toto tē-
pore uite sue
donec bone
ste uixerit si
ne uiro et p̄
uita suam de
ueniat ad ti-
ciuz q si p̄
ea dcā uxor
trāseat ad se
cunda uota.
et sic expira-
uit legatus;
dcā villa re-
manet penes
heredē. et ex-
pectatur di-
es mortis an
tēq̄ deueni-
at in ticiū.co
trariū deter-
minat Ric.
malū. in deā
sua dispu.in
cipien. q in
suo testo sc
dixit per.l.si
ita.qn dle.
ce.e.l.muli-
er. §. i. ad
tre. et ita de-
terminat ipē
nō ob.hac.l.
q. l. quib̄ dī
ebus. §. qui
dam el.ij.de
cō. et de. itē
facit ad pul-
chra.q.spec.
postiam i ti.
de locato. §.

Empronio ea que.

Ego habeo istud p̄ncipium p̄ notabili.
Legato generali habitatiōis uel usufructū nō dro-
gatur per legatū pprietas.b.d.istud p̄ncipiū
notabile est meo iudicio. Cōp extra gl.gene-
ri per spēm derogaf. ut.luxor. §.codicillis. et. §.
felicissimos. §. de le.ij. hic nero nō derogaf qua-
re male. So.ibi est genus et spēs pprie: qa utru-
qz legatū pprietas.hic ḥo in uno erat legatū
habitatiōis in alio legatū fundi simpliciter vñ u-
denī quodāmō spēs differētes. et h̄z hoc p̄cedit
glo.cū dicit qa p̄inde erit acī habitatio et do-
mus essent sp̄aliter legate: qa in legato habitati-
onis cōcurrēt ambo: ut.l. si alij. §. e. qd̄ tene men-
ti: qa quotidie relinquunt p̄dia pluribus. et po-
stea dicit testator uxori lego usufructū bonoru:z:
qa in usufructu oēs cōcurrent. qd̄ tene menti.

Ex his uerbis. Quero qd̄ po-
terat eē dubiū
in.l.nostra. Rñdeo qa liberti habitabāt cū p̄fo-
no iure familiaritatis tanq̄ clientes: ut.l.ij. §. de
usu et ha.cū.l.se. quomō ergo debet eis habita-
tio cūz testator habitationē nō p̄stabat. Hāc du-
bitatiōez remouet iuris cōsultus: ut illa habitatiō
que prestabat tanq̄ clienti et seruitori nūc p̄stet
iure habitatiōis et seruitur.

Codicillis. Si heres grauat aliqd
pati:intelligi grauat'
ut patiaf eo modo quo patiebas defūctus.b.d.

Ex.l.sequenti.

C Si testator dicat si filius meus deceſſerit sine
liberis uel liberī eorū sine liberis deueniat i sem-
proniu: an fideicomissū uideaf datum a liberis.
an a p̄mo institutis.

c Odicillis. Fideicomissuz
reliqt post mor-
te oīum ab ultimo deceſſete. videf esse
reliqt.b.d. et est notabilis casus. No.qd̄ dixi i sū
mario. Scđo no.q uerbū accrescat iducit fidei-
comissuz de hoc dic ut in.d.l.centurio. §. d vul.
et pu. Tertio no.q quādō relinqut post mortē
aliquoz simpli intelligi post mortem oīuz. qd̄
qualiter intelligi dicaz infra. C Itē opp.de.l.si.
§. si filiu: §. de le.ij. et.l.luci". §. gaio. j. ad treb.
vbi dic q̄ ex parte um" deceſſetis statim fidei-
comissū inducif. Rñdet glo. q̄ hic inducif ex vi
repetitiōis p̄cedentis legati ubi fuit dictū q̄ de-
ueniat de uno in aliū. Itē est uerbū hoc ampli-
us qd̄ cessat in.l.contraria. Sed ista repetitiō n̄
p̄t intelligi repetita: qa in secūdo casu legata ē
habitatio: vñ n̄ p̄t intelligi q̄ uno deceſſete de-
ueniat in aliū proprietas. Itē n̄ p̄t intelligi q̄
ab vtrio deceſſete videaf reliqt fideicomissū p̄
p̄teratis cū eis pprietas relicta nō effet. dico ergo
q̄.in.ll.cōtrarijs illa uerba post mortē eorū re-
spicuit diuersos effectus: qa a quolibet ē reliqt
fideicomissū per se: ideo nō resolut in singulari-
tates: sed hic respicit unū effectū: qa fideicomis-
sū pprietas est reliqt post mortē eorū ab he-
rede: et sic unū fideicomissū est. s. ab herede nō
ab ipſis moriētib̄. uel so.alr ibi logtur q̄ p̄ces-
serat reliqt pprietas quo casu post emolumē-
tu: q̄ situ nō est locus iuri accre. merito uno de-
cedēte in eius pſona est locus fideicomisso: qa
alter heres uel legatarius nō p̄t de hoc cōque-
ri: quia sua interest. et sic nō supēst persona que
ex p̄sumpta uoluntate defūcti substitutu: exclu-
dat. hic ḥo logtur in reliqt habitatiōis in quo
inter eos est locus iuri accreſcēdi sic in usufructu
ut.l.i.in fi. de usufru.accre. ideo regitur mors

vtriusqz: qa supēuētis interest sicut quando te-
stator exp̄sse reservauit ius accrescēdi: ut in pri-
mo casu huīus.l. et sicut in substitutiōe vulgari:
ut.l. q̄uis.C.de ipu. et ali.subst. et dōtermiaui ple-
nissime i.l. heredes mei. §. cū ita.j. ad tre. Itē h̄
.l. videf facere cōtra me in eo q̄ dixi. §. de le.ij.
.l. si sic dicit testator si filius meus deceſſerit sine
liberis uel eorū liberī sine liberis deueniat in sē
proniu: an uideaf fideicomissū datu: a liberis:
an vero ab heredib̄ p̄mo institutis: ut ibi deter-
minauit qd̄ videf reliqt ab heredib̄ institutis.
Ad hāc.l. respōdeo et dico q̄ ibi fideicomissum
aliter ualere nō poterat: unde intelligi eo mo-
do quo ualere potest. hic ḥo p̄t ualere fideicomis-
sū siue sit reliqt a p̄mo siue a secūdo. Itē cō-
tra.l.nostrā facit. l. si fius. §. si margaritā. §. de
le. i. ubi fideicomissū in dubio intelligi datu: ab
heredib̄. Sol. illud ueruz ubi testator legat rē
legatā: qa tūc legatū uidet a legatario ut hic.
Ultimo hec.l.inducif per Dy.ad.q. si duobus
est cōcessa emphitheosis: et unus moriaf: an ac-
creſcat alij uel redeat ad eccliam. dixi plene. j. d
uerb. ob.l. si mibi et ticio. et ibi p̄ Dy. et per Ly.
.C. quādo nō pe.par.l.i.

Ex. §. sequenti.

C Qualiter intelligi decima hereditatis.
Qui sempronia. Fideicomis-
sum reliqt
a curatore qd̄ quis putabat legitime datus ab
herede scripto debet. b.d. C Quero qd̄tū babe-
bit meua et qd̄tū sempronia ex ista hereditate.
et qualiter itelligi h̄bū decia. Elidete qd̄d sunt
nomia mūnerialia: ut due partes tres ptes qd̄tū
partes et. et tūc in dubio intelligi due ptes de
.xj. et tres ptes de.yj. ut.l.interdū. §. i. §. de he-
re. insti. et.l. cū qd̄. C. de le. et insti. d. here. insti. §.
h̄ditas: nisi aliter apparet de uolūtate dispo-
nētiu: ut ibi dixi. et p̄baſ in.l. q̄ nō militabat. §.
.i. de here. insti. qd̄d sunt noīa quote: ut scđa tertia
q̄rtā. et tūc d̄t intelligi decia. s. toti" hereditatis fa-
ciēdo. x. ptes hereditatis. et tertia d̄t intelligi d̄ to-
ta h̄ditate faciēdo tres ptes toti" h̄ditatis: ut
.l.interdū. i. si. §. de here. insti. et ita h̄ qlibet ha-
bebit decimā toti" h̄ditatis faciēdo. x. ptes toti
us h̄ditatis. et ex hoc apparet uitalitas fideicomis-
sū: qa quilibet h̄z usufructū pro uirili cūz nō
habeat nisi decimā totius h̄ditatis.

u Xori usufructus. exti-
terit cōditio tñ expectāda est dies q̄ supēst. b.d.
Cōp d̄.l. aliqui. §. ad velle. et.l. fidūs. §. de usu
fru. De. soluit ibi. est tñ cōditio. h̄ ḥo dies ē et
cōditio. vñ d̄t expectari dies: ut.l.in illa. j. d. ob.
ob. uel dic q̄ bic op̄af dictio tūc. que extremita-
tē temporis significat: ut.l.ij. j. de cōdi. et de. Itē
op. ut glo. et fo. ibi erat qd̄d conditio necessaria
quo ad acquisiſiōem. ideo quocūqz modo ex-
stat nō interest. plene dic ut dixi in.l.gallus. §. et
quid si tñ. §. de li. et postb. sed hic fuit volunta-
ria: quia statū potuit testator legare pure. C Itē
oppo. de.l.liberto. §. fi. §. ti. i. Solu. ibi ad fiendū
caſam finalem pubertatis aduentus erat
necessarius. ideo non interest quomodo existat.

s Licho. Qui habet ius in re in
dubio uidetur legare
rem respectu iuris quod haberet l̄ mor-
te finiatur. hoc dicit et aliquantulus pulchra
.l. Cōpo. et videtur q̄ isti non potuerunt pre-
scribere: quia sine possessione cuius prescriptio
non procedit: ut.l.i. §. per seruum. de acqui-

nunc aliquis
v. cxlv. et ibi
30. an. AD
DE ad. q. ri
char. Bal.
conf. ccccij.
lib. iii.

Ziclo
o die ro-
magna
limitatio ad
l. cū alienā.
add gl. bar-
zimo. l. s. fi-
dom. s. i. d
le. i. e. vid. j.
b Xori mee
u vide ad
hac. l. bal-
in. l. s. in an-
tepe. col. in
princ. C. de
indi. uidui.
c Nomina
debitorum
contra istud
facit id qd
no. Bar. in
l. diuortio
s. si vir. in
fi. sol. ma. e
quod idem
no. in. l. nibil
s. quedam
de edē. e ibi
vide qd dixi
e ad ista. ad
de quod no.
Bar. in. l. si
seruus seruu
s. s. de leg.
ij. quid autē
et kalendari
um. tex. bade
mu. melio.
rem de iure
in. l. qui filiu
um. de le. ij.
ADDE an i
legato omni
um bonoru
ueniat nomi
na debitoru
Bal. col. cc
ij. l. primo.
d Cenent
cōter he
res debet
habere legi
timam in p
rietary cu
usufru. e vi
de qd dixi i
-aut. nouis
fima. e qd h
-l. corrigitur
tenet etiam
bar. in. l. qm
in prioribus
in prim. C. d
inossi. testa
per Jo. an. i
addi. spec. in
ti. de pig. s.
-l. circa vlt
col. **ADDE**
an legitima
possit consti
tui in usufru
ctu. De. de
anch. consi
croyij.
e Vindi
s. treba
tiani.
ile tex. alle
gaf. p sing. e
unico in tu
re per Bal
l. l. unica. s.
libertatibus
de cat. q
si testator le
gat mibi fru
ctu. fundi
q beres te
netur facere

pos. et plenus dipi in. l. iij. s. ex cōtrario. e. ti. e. casus in. l. acquiris in. fi. de acq. re. do. e. per Dy. in. c. sine possessione. de reg. iur. lib. vi. sed here des stichi non poterū tradere possessiones cui lez cū non habeant quia usufructū habent solū naturaliter. naz fructuarius solū naturaliter pos fider: ut. l. naturalem. de acq. re. do. ergo et. Preterea traditio facta per usufructuarū non priuare dominum possessione ciuili: ut no. j. d vi et vi ar. l. i. s. interdū. z. l. i. s. pe. s. usufruc. quē ad. ca. Respondeo debes intelligere hunc tex. quia ciuilis possessio vacat. ita q appre henden tem naturalem sequit: ut. l. clam possidere. s. fi. z. l. se. j. de acq. poss. alias iste tex. non procede ret. **C** Quero qd acquiris per prescriptionem. Dicit glo. quasi dominiū. simile no. in. l. cū pos tulassem. s. i. de dā. infec. z. l. si finita. s. finautē . e. ti. e. s. de fun. do. l. i. z. C. si aduer. usu. l. i. in princ. mag. glo. sed veritas est q acquiris vtile dominiū: ut no. in. aūt. ybi. C. de bo. ma. e probaf. in. l. i. in. fi. j. de aqua. plu. ar. Dicitur hic in secudo casu q legatarius non teneat si res eu ceretur. Contra ga legatum coniūctis personis debet etiam si sit aliena: vt. l. cum alienam. C. d le. dicit Ro. q testator errauit credēs post mor tem legatarij proprietatem ad usufructuarium pertinere. e sic alias legatarius non esset. secus si legatarius non esset mortuus: quia tunc non esset aliqua causa propter quam crederet proprietatem ad se pertinere. **I**tem opp. q etiā legatarius ille si nunq̄ mortuus fuist temp eēt idem: quia respectu illius iuris videretur legare vt. l. uxor. C. de le. z. l. quod in rerū. s. i. s. de le. Respondeo quandoq̄ ille qui habet usufructum legare respectu iuris qd habet quod credit durare post mortem suam: ut. l. quod in rerū. s. i. s. alle. quandoq̄ ille qui habet usufructum legat simpliciter rem: e tūc idem: e ideo legatum non valet non admissa distinctione sit comūcta persona vel non: ut. l. uxor. C. de le. quandoq̄ ille qui habet usufructū legat proprietatem expresse. e tūc est recurrēdū an sit aliq̄ cā propter quā debeat credere proprietatem ad se pertinere aut nō sīm distinctionē huius". l.

Ex. l. sequenti.

C Legitima debet in proprietate cū usufructu: ga hec. l. corrigif.

Xori mee. **v** Qui legat usu fructū oīum bo norū suorū intelligit dō mobilibus et im mobilib. hoc dicit. **C** Mo. h casu q quando dico lego bona mea veniant nomina debitorum nam h dicit q debet usufructus kalendarij qd continet nomina debitorū. dixi in. l. quintus. s. argento. de au. e arg. leg. **I**tem opp. de. l. omnium. s. de usufru. Sol. omnium debet habere usufructuz deduta tamen falcidia. **T**itz opp. C. de iossi. testa. aūt. nouissima. due sunt so glo. e vltima est q h. l. corrigaf: quia filius non debet habere legitimaz suam in proprietate tam: sed in proprietate cū usufru. banc op. te nent cōmuniter docto. omnes. e no. in. d. aūt. nouissima. e l. omnium. s. de usufru. e probatur expresse in aūt. de triē. e se. s. probibem. col. iij. Ex. l. sequenti.

C Qualiter cognoscas q non sit legatus usu fructus: s. tatu fructuū perceptio hoc ē illa quā titas: ibi. Sed quero. Et an si testator legat tūcio fructū q percipiens: e qui pcpī poterū exta li sūdo videas legasse ius usufructū: ibi. Juxta

Et an si relictū ē fructū fūdi q nō sit constitutū v. usufructū possit solui extiatio. e an relictū fructib. fūdi dōbeat dōtrabi portio coloni: ibi. Quero. Cū autē testator dicit si filius meus decesserit in pupilli etate vel postea quandocuq̄ volo q bo na mea vendam per meos fidicōmissarios et denf pauperibus. an illa verba faciant directam substitutiōem. vide in fi.

f Andi trebatiani.

Hec est valde notabilis. l. e ponit mul tos casus ideo non sumo eam. e vltima questio posita in. fi. clavis est totius. l. **C** Pro declarati one huius. l. oppo. e vide q usufructuari po test habitare in fundo: vnde vide obstarē. s. de usufruc. l. vi. e. l. sed et si quis. z. l. hactenus. cum multis similibus. Sol. ibi loquī in legato usufructus. hic uero non fuit legatus usufructus. **P** Sed quero circa hoc ex quo colligitur q bic non fuit legatus usufructū. Nūdeo non intelligatis q hoc sit propter uerbū redditū bic possum: quia idem est legare redditum et legare fructum: sed est ideo: quia dixit dari volo: e sic innuit q uoluit eum capere de manu heredis: sed usufructuari capit iure suo ergo z. e. hoc ē qd facit differentiaz. scilicet istud uerbuū dari uo lo hic positum. **C** Contra hoc oppo. de. l. cum ita. j. e. z. l. si qd ita. s. de usufruc. lo. glo. remittit ad no in dicta. l. si quis ita. s. de usufru. Ego dic cam latius alibi dixi latissime. Quandoq̄ uerba testatoris sunt lata et aperta: quia sermones suū dirigit ad legatariū: quod de manu sua per ciperet. Quandoq̄ dirigit ad heredem q def de manu heredis: e isti sūt casus indubitabiles qd in primo est legatus usufructus hoc est illius iuris in secudo non est legat̄ usufructus: sed ui detur legata illa quantitas que ex illo fundo redigef. ut hic. z. l. patrimonij mei. s. e. e. d. l. si quis ita. s. alle. e. qd ibi no. quandoq̄ illa uerba sūt ambigua: quia ad nemine dirigunt: ut dicendo lego fructū fundi. hic aduerte tres casus qd legat fructū fundi simpliciter. quandoq̄ legat certaz partem fundi simpliciter. quandoq̄ legat partem fructuū. quandoq̄ certam quantitatem puta. x. corbes. Primo casu uidei i du bio legatū ius usufructū: e sic uerba uidēt̄ directa ad legatariū: ut. l. cū ita. j. e. z. l. si quis ita. s. de usufru. Secundo casu ius usufructū non ui detur relictū: ut. l. defuncta. s. fi. s. de usufruc. et omnes isti casus no. in dicta. l. si qd ita. Tertio casu idem quia ius usufructū non uidei relictū: ut. l. si debitor. s. uerisimile. s. de cōtrahē. emp. z. l. inter stipulantem. s. sacra. j. de uerbo. obli. cum si. ista sūt necessaria ad multa ideo menti te nenda. e de his latissime dixi in. l. cotem. s. qui maximos. j. de pu. **J**uxta predicta quero qd si testator diceret sic. relinquo. ticio fructus qui percipientur et percipi poterunt ex tali fundo an uideatur relinquere ius usufructus. Uidei q nō quia illa uerba magis uidēt̄ referri ad ipsū copus fructuum qd ad ius usufructus. quod apparet ex eo q dixi qui percipientur ergo z. Et hoc est secundum propriā significationē uerborū: sed secunduū mentē testatoris puto ius usufructus relictū: ut. l. cogi. s. i. j. ad tre. ubi idem est relinquere hereditatem et ipsum ius quod ex he reditate percipiet et sic idem erit relinquere usu fructum et id quod ex usufructu percipitur. **Q**uero si alicui est relictū fructus fundi: ita q non est constitutus usufructus: an possit solui estimatio fructuum pro ip̄is fructib. Hic uidei tex.

e curare φ
iste fundus
colatur et se
mictur. e co
struatur.
f Verbum
reddit. hoc
est fallsum ut
dicti p. bar.
in. l. quedas
s. nihil de
eden.

g Quando
qz uerba. s.
an isto casu
quando le/
gantur fru
ctus uel red
ditus fundi
liberetur he
res dādo su
dum ex quo
legatarii pos
sit colligere
fructus. uido
sing. Bal. p
illum tex. in
l. si quis ar
gentum. ver
h. uero. C. d
dona. e. in. l.
-i. s. libertati
bus. super. e.
excepto. C. d
cad. tol. ubi
dic. istū tex.
esse singu. e
ibi etiam tā
git an et quā
do legantur
fructus fun
di possit be
res propria
auctoritate
colere sūdā.

CQuero quā an q̄ reliquid fructus fundi uidea tur relinquē re deducta portione coloni. Adde Bar. latius in l. fructus solu. matri. et Bal. in l. coheredit. C. fami. her. et Bal. et doc. in l. nibil. S. fi. de le. i.

bC An illa vba si dixi uolo q̄ bona mea uendan tur per fidei cōmissarios et dētūr pauperibus: an sit fideicom missaria sub stitutio uel directa. contrarium uidetur ipse dicere i. q. sua incipien. fili um ad ultum idem confundit Bal. i. l. precibus. C. de impu. et imo. in. q. sa eti. ADDE que posui i. l. cētūro. S. de vulga. et pupili.

cTūtu i m terest. legata riu no. et istd est ue rum hz alt quo sibi bar to. uideatur in contrariū dicere: sibi ipm intellige q̄ onus sequitur cuz ut soluat su psum prope tatis: q̄ post ea in restitu tione deducet de hereditate quod soluit alias se queret q̄ si multa essent onera nullū esset legatus usufructus i persona fructuarii h̄ hereditū sic.

dC Quero quid. utrum onus eris spectet ad usufructuarii ouiu bonorum vide l. fi. S. finautem es alie. de bo. q̄ lib. et q̄ ibi bal. et in. l. id q̄ paupib. de epi. et cle. et mathas. in .v. no. et an ge. in. l. fili a patre i. pn. b

q sic. ut hic quā titatē tē. et hoc sensit h glo que dicit q̄ aliud pro alio soluitur. tamen intel ligo aliter q̄ si fundus consuerat locari ad cōti tatem fructuum: tunc illa quātitas est in petitio ne et solutione quoniam illud est redditus fun di: sicut dicimus in l. uinum. S. si cer. peta. Si hō cōsueverat locari ad pecunia: tūc pecunia est in petitione et solutione: ut hic. et ita nō est uerum q̄ aliud pro alio soluat nec soluit pecunia p̄ fructibus: ut post consumptionem denieratur ad estimationē: ut dixi in l. cuz tacitū. j. de bis qui ut indi. **C** Quero quando relinquuntur fructus fundi: an intelligā omnes uel deducta portiōne coloni. Et h̄ est tex. q̄ deducta portiōne coloni. **C** Ultimo ista. l. facit ad. q. dicit testator si filius meus deceperit in pupillari etate us̄ postea quā docūqz uolo q̄ bona mea uendan per meos si deicōmissarios. et dens pauperibus: an illa ver ba faciant directaz substitutionez an fideicōmis sariam. Dic uidef. tex. cum glo. et cum eo quod no. S. de usufru. l. si quis ita q̄ faciant fideicom missariaz. Sed ego consului contrariū quattuor uicibus: quia longa est differentia utrū dixit testator uendātur et dentur pauperibus simpli citer: quia est fideicōmissaria. Aut dixit uendan tur et dens pauperibus per fideicōmissarios me os: et tunc est directa substitutio: quia illi fideicō missarii sustinēt uicē heredū. et a seip̄ accipere debent bona fideicommissarii et dare pauperibus: nō aut accipere de manu alterius. dicā lati us in l. cētūro. de uul. et pu.

Ex. l. sequenti.

C Legato fundo simpliciter intelligitur lega ta proprietas. et si dico q̄ proprietas reuertatur ad heredem intelligitur post mortem usufructuarij.

f **Ilios heredes.** Bro tas reuertēda mortuo legatario ad heredem tanq̄ ip̄i relicta sit declaratur. hoc dicit. No. quando lego funduz simpliciter nec exprimo quo ad proprietatez uel usufructum q̄ uide tur legata proprietas. Idez dixi anno si promittis fundum simpliciter. ita dixi in l. si fundū tra di. j. de uerbo. obli. **C** Secundo no. q̄ quando dico volo q̄ proprietas reuertatur ad heredes in dubio intelligitur post morte legatarij. vide glo. que incipit post morte. si enī intelligeretur incontinenti nullū cōmodū haberet.

i **Ali cum illo.** De hoc plene i. l. tice textores. S. i. S. de le. i.

c **Am ita.** Legatum annuuz p bet ad instar usufructus. si uerba con gruunt. hoc dicit. De hoc dixi plene. S. e. l. fundi. et plenissime in l. cōtem. in. S. qui maximos. j. de pub. Et aduerte si aliquis emit fructus fundi quid videtur emere. si enim emit ipm corpus fructuum fructibus nō natis non ualeat emptio: ut. l. nec emptio. S. de contrahē. emp. Aut emit ius iporū fructum: et tunc statim ualeat emptio ipo iure. et ideo est recurrēdū ad distinctionem quā dixi. S. e. l. fundus.

Ex. l. sequenti.

C Quando ad legatarium spectet onus eris alii. Et an onus legatorū sequatur usumfructū omnium bonorū.

m **Altum interest.** Hec est mulum magistralis. l. et habet

duas lec. una dicit multum interest. alia nibil in terest et quelibet istarum lec. diuiditur in duas: quas uide in glo. et secunda lec. glo. est no. Itēz ultima lec. ē valde singularis et nescio alibi. Su mēdo istas lec. debes colligere tria verba. Quā doqz legatur usufructus rerum certarū: et tūc sine dubio onus eris alieni non respicit legatariū quia non sequitur fundum: vt. l. S. heres. S. ad tre. et bac. l. in. fi. Quandoqz legatur usufructus quote partis bonorum. et tunc aduerte aut sub appellatione hereditatis et ille tenetur ad prestanta onera pro rata ut h̄ secūdū vnā lec. et l. si quis seruū. S. fi. cum. l. se. S. de le. i. Tamen ut puto cū usufructus finiet illud quod est solutum de hereditate dudetur prout dicim⁹ in bonefidei possessore hereditatis i. l. q̄ si pos. cum fi. S. de peti. here. aut legatur sub nomine bonorum et tunc onus eris alieni non sequitur legatarium: vt. h̄. et. S. e. ti. l. generali. S. fi. quia bona intelliguntur ere alieno deducto: aut relinquuntur sub appellatione rerum: et tunc idem q̄ dixi. l. quando sub appellatione bonorum. h̄ ē casus singularis et banc. l. allego no. in. l. ampli us. S. fi. S. de le. i. **C** Quero quid si legatur tertia pars bonoz mobilii et immobiliū. Respondeo uidetur legatus usufructus tertie partis certarū rerum: quia iura et actiones non continentur cū sit certa species: ut. l. mouentium de v. sig. et ibi dixi. **C** Quero quid si alicui legatur usufruct⁹ omnium bonorum uel reruz non dico certe partis. utruz onu. et eris alieni spectet ad usufructuariū. Lredo q̄ sic. primo uos uidistis hic q̄ ea dem distinctio adhibetur quando legatur usufructus quote bono: um que adhibetur quādo legatur proprietas. sed si relinquētur omnia bona uel omnes res sine dubio eum sequeretur onus eris alieni: ut. l. nam quod. S. fi. cum. l. se. j. ad tre. ergo et. pro hoc uidetur casus in. l. uxori mee. S. e. ubi dicitur q̄ uenit usufructus kalendarij: quia kalendarium continet debita et credita. l. qui filiū. de le. i. et uidef casus. C. de pac. l. h. **C** Ultimo quido de onere legatorum an sequatur usufructum omnium bonorum uel quote partis bonorum. Respondeo q̄ non. quod appetet quia talis usufructarius in usufructu concurrit cum legatario particulari: ut. S. e. l. sempronio. dixi in. l. si quis seruum. in. fi. S. de le. i.

C De seruitute legata. Rub.

C Dicatum est supra de seruitute personali legata. nūc segnur de seruitute reali.

Ex. l. sequenti. **C** Seruitus an debeatur rei legate uel uēdite: ibi. Quero.

Ei duas. Si una sustineat actum seruitutis habentis causam continuam et permanentem et alienetur in dubio seruitus uideretur imposita. hoc dicit ista. l. Opp. dicit hic q̄ seruitus uidetur imposita. contra: immo debet imponi per heredem ut. S. ti. i. l. dānas. et. l. seruum fili. S. fi. S. de leg. j. cum fi. et. l. testatrix. in prin. S. si seru. ven. Solu. ibi loquitur in seruitute vie vel iteneris que causam continuam

li. et post. et add oīo bal. i. 2fi. cipi. an usufructuari us ouiu bo noz et cōtra bar. hic con suluit pau. d ca. cū pluri. b. alio i. 2fi. cipi. in. rpi noie i. cā que v̄t̄f bonoie alle. tēp. in. l. usufru. leg. l. x. charta. j. ad. l. fal. et p. l. fi. S. finaut es alienā. et ibi hoc idez ip̄e t̄d bo. q̄ li. et uō bar. .ō. e. l. et q̄ no. bal. i. aut. cā q̄ fit cum moacho. C. de epi. et cle. et ita sequens op̄i. bal. con sului bono. et vide bal. i. l. i. in. v. pone maritus. C. de fructi. et lit. expen. et i. l. mater. C. ad tert. et vide q̄ scripsi post bal. i. l. fi. S. ubi āt de bo. q̄ lib. et bal. ibi sup. v. si āt lego. ADDE an onus eris ali eni spectet ad usufru. et uerbi. et bal. confi. c. c. v. i. v. i. lib. et pau. de ca. confi. ccc lxxvii. **C** Respondeo q̄ nō in contrarium est. l. fi. S. finaut es alienū de bo. q̄ lib. nūi respōde as q̄ ibi tex. loquitur i. usufructario ex dispositio ne legati. h ex dispositio ne testatoris et cū op̄i. bar. to. trānsi. cōfulen. bono.

C De seruitute legata. Rubrica.

f U. du q̄ as. vīd Bar. i. l. ii. ad. fi. S. de iuris. om. iudic. et ibi moder.